

درس دهم: اوضاع اجتماعی اقتصادی علمی و فرهنگی ایران در عصر صفوی

* علت رونق زندگی اجتماعی و اقتصادی در دوره صفویه:

۱- حکومت مرکزی نیرومند

۲- برقراری نظم و امنیت

* بیشتر ساکنان ایران در دوره صفویه روستاییان و عشایر بودند.

* جمعیت ایران در زمان صفویان ده میلیون نفر بود.

* به عقیده ی جهانگردان اروپایی وضع روستاییان ایران زمان صفویان بهتر از روستاییان اروپایی بود.

* حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد ایرانیان در شهرها زندگی می کردند.

* شهر نشینان دوره صفوی: مقام های حکومتی - نظامیان - روحانیون - بازرگانان - پیشه وران - صنعتگران

* در دوره صفوی ایران نه تنها در کشاورزی و دامداری بلکه در صنایع نیز رشد چشمگیری داشت.

* یکی از صنایع پر رونق ایران در عصر صفوی صنعت بافندگی بود.

* صنعت ابریشم در دوره صفوی شکل گرفت و با صنعت نساجی اروپا رقابت می کرد.

* شاه و اعضای خاندان او مالک بیشتر کارگاه های بافندگی در دوره صفوی بودند.

* عوامل رونق تجارت در عصر صفوی :

۱- یکپارچه بودن سرزمین ایران

۲- نظم و امنیت در سراسر کشور

۳- وجود شبکه ی وسیعی از راه ها و کاروان سرا ها

* منابع درآمد حکومت صفوی :

۱- مالیات (بخش عمده آن از عشایر و روستاییان گرفته می شد)

۲- اخذ عوارض از کاروان های تجاری

۳-صادرات کالاهای ایرانی

- *صادرات ابریشم پرسودترین کالای صادراتی در انحصار شاه عباس بود.
- *در دوران حکومت صفوی ایرانیان توانستند استعدادها و توانایی های علمی فرهنگی و هنری خود را آشکار کنند.
- *در دوره صفوی تعلیم و تربیت مورد توجه بسیار بود و فعالیت های زیاد و موثری در این زمینه صورت گرفت.
- *عالمان و اندیشمندان بزرگ عصر صفوی: ۱-میرداماد ۲-ملاصدرا ۳-شیخ بهایی ۴- علامه مجلسی
- *در دوره صفوی به سبب کم توجهی پادشاهان به شاعران شعر و ادب فارسی مانند دیگر رشته ها پروتق نبود.
- *در دوره صفوی علم تاریخ مورد توجه قرار داشت.
- *دوره صفوی یکی از دوره های پر بار در تاریخ ادبیات و شعر فارسی است. صائب تبریزی و بیدل از شاعران بزرگ دوره صفوی هستند.
- *در زمان صفویان ذوق و استعداد هنری ایرانیان شکوفا شد و هنرمندان بسیاری شهرت یافتند.
- در زمان صفویان جشن ها و آیین ها با شکوه و عظمت برگزار می شد. برپایی این جشن ها و آیین ها تاثیر مهمی در افزایش همدلی و هم بستگی مردم داشت